

BACCALAUREAT GENERAL

SERIE LITTERAIRE : LANGUE VIVANTE 1   coefficient 4

SERIE ECONOMIQUE ET SOCIALE - SERIE SCIENTIFIQUE : LANGUE VIVANTE 1   coefficient 3

EPREUVE   DE   SERBE

L'usage des calculatrices et des dictionnaires est interdit.

Durée de l'épreuve : 3 heures

ГОСПА СЕЛЕНА

У том се нагло отворише врата. У собу упаде госпа Селена, зелена као ијед.

– Где си ми оставио кашичицу за кафу? – обрати се она Зорки оштрим, поднаредничким тоном, не погледавши на остале.

Зорка се збуни и једва промуца:

– Чини ми се, на полици.

– Шта на полици? На каквој полици, кад је нема? – сиктала је госпа Селена. – Нисам ја ваљда ћорава... И ти си ми нека дсвојка... пфуј, не знаш још ни где шта стоји у кући.

10 Кремљ осети једну оптрну непријатност у срцу кад госпа Селена групи у собу. Као да њен дах унесе мраз у ову одају осветљену благим мајским сунцем. А кад ова жена поче да грди његову драгану, ту бледу девојку у хаљини од лапсног платна и с две тамне црте око уста које су откривале један болећив осмех, ова непријатност се претвори у љутњу. Доња вилица поче да игра у младога човска. Он покуша да себе савлада и стаде посматрати жучно лице старичино.

20 Млади човек је добро познавао те црне очи, мала уста и уздигнуто чело. То су биле Зоркине очи, уста и чело. Али је све то била унаказила некаква пакосна рука: очи засула водњикавим жутилом, смежурала уста старачким грчевима, избраздала чело дубоким борама и по свом лицу просула жуч и пакост. Постепено, пред Кремићевим погледом нестајало је ове старице. Њену сомотну блузу старинског кроја и сукњу на карнер облачила је нека друга жена, која Зорки није никакав род, нека пакосна странкиња, завидљива вештица, која није хтела на њега ни да се осврне, а рушила му и кварила оно што му је најмилије: његову Зорку, обучену у бело, са мајском ружом на грудима, обрвама танким и црним као крило ластавице, болећиво насмејаним уснама, паметним челом и питомим срцем. Један јак грч стезао му је срце. Нестајало му је ваздуха. У Ушима му звонило. Хладан зној пробијао му чело. Он је осећао да се примиче нешто неочекивано, да ће се десити страшно што није могао да спречи.

30 -- Наместила си се као грофица, и остављаш сироту мајку саму код куће, да се сама брине за тебе... јесте, да се пржим око ватре и да гледам како сунце залази, док се моје друге шетају по Калемегдану, – грмела је госпа Селена.

40 Кремљ осети сву неправду коју је мајка чинила ћерци. Падеше на ум Зоркине речи: "Зар се и ја нисам могла удати као друге... Овај блутави живот дсвојкс..." Целу своју малдост жртвовала је овој жени не тражећи ништа за себе. И сад кад хоће да изиђе мало на чист ваздух, да она продише дахом живота као и остали људи, ова матора жена, која је већ једном ногом у гробу, завиди овој срећи своје кћерке и жали се што она не може тако исто да изиђе и живи животом младости.

Милош је очекивао да се Љубица и Драгутин умешају између мајке и ћерке и да Зорку одбране. Али је Драгутин учтиво ћутао, правећи се мањи од макова зрна, док се Љубица задовољно смејала госпа-Селином праскању.

Напољу је било и даље свеже и весело. Сунце је приређивало илуминацију по крововима на другој страни улице. Врапци су прелетали и цвркутали. Цела панорама дунавских обала облачила се у празнично руво и веселила се.

50 Супротност измеђе ове свектовине пролећа и трагичности Зоркине судбине потресла га још више. Он се згади на ову свирепу мајку, на те хладне пријатеље; он се згади и на себе самог.

Шта сам ја бољи од њене мајке и њених пријатеља? – пита се он – кад дође тренутак да се њој помогне, ја ћутим као заливен и гледам да се извучем са што мање трошка.

– Гле, гле ружа!... – продужавала је разјарена госпа Селена. – И доликује ти... претурила си тридесету, а још се китиш, матора уседелицо!... Јако ћеш ти седс плести.

Милошу се стеже грло, даље није могао ћутати. Али, бујица речи које је хтео рећи запушавала му је грло. Он учини натчовечански напор да говори.

60 Прве речи ни сам није разумео, али после његов глас грмну:

– Ја вам забрањујем, госпођо, да преда мном грдите госпођицу.

Иначе...

Гнев је био тако деформисао лице Милошево да се госпа Селена уплаши и замуче. Њој се учини да ће је сад смрвити грчевито стегнута песница младићева.

Милош прогута пљувачку па презриво додаде:

– Ви сте узрок томе што је грдите. Није вас стид да своје дете називате уседелицом... вештицо једна.

Млади човек се трже сам од својих речи.

70 За тренутак у соби наста мучна тишина. Споља се чуло како се деца свађају око кликера.

Милутин Ускоковић
"Дошљаци"

ГОСПА СЕЛЕНА (Питања)

I. Писмено поимање

1. Превести на француски од "Кремић осети" (линија 34), до "живи животом младости" (линија 40).
2. Опишите односе између мајке и кћери.

II. Лични израз

1. Зашто, по вашем мишљењу, Љубиша и Драгутин не реагују на ту сцену? Одобрите ли њихово понашање?
2. Опишите и дајте свој коментар сволуције осећања Милоша Кремића у току сцене, као и мишљење о његовој завршној реакцији.
3. У десетак линија, опишите моментални наставак ове сцене.